

Säterns Snickerifabrik.

Detta hände i Säter sommaren 1913, troligen i juni eller juli månad. Säterns Tidning skriver den 31 juli följande: - En möbelindustri i smått har startat av snickaren Johan Larsson. Den stora efterfrågan av antika allmogemöbler har givit honom idén till att starta tillverkning av nya sådana möbler, särskilt stolar med pietetsfullt stil för att bevara den gamla säregna stilen. (Pietetsfullt är vördnad, hänsynsfullhet och minnen för bevarande av den gamla stilen).

Detta var ett mycket tålamodsprövande arbete, men Johan Larsson åstadkom ~~många~~ många vackra saker som han räknade med att få sälja så snart att hans tillverkning blev känd. Han använde björk som material och priserna sades att ej vara avskräckande för att kunna köpa en ~~vacker~~ vacker länsstol i 1600- tals stil.

Johan Larsson visade sina tillverkade möbler på en hemslöjdsutställning i Hedemora 1915 och fick diplom för sina välgjorda arbeten. Den var undertecknad av två av dåtidens stora kulturpersonligheter, konstnären Carl Larsson i by och rådman Karl Trotzig i Hedemora.

Verksamheten synes också ha gått bra ty år 1918 är han så trånobodd att han köper Kungsgårdens ladugård och enligt vad minnsegoda Säterbor berättat så flyttades byggnade till så kallade nya stan där den än i dag den 23 december 1993 fungerar som snickeriverkstad. Larsson köpte och sålde också antikviteter, samt ramade in tavlor med ramlister från förstklassig guldlisterfabrik säger en annons från 1917.

Innan affärstransaktionen med Kungsgårdens ladugård hade Larsson också en tid hållit till i fabriksör _____ Bergmans gård.

Omkring årsskiftet 1920-1921 hade fabriken kommit i ekonomiska svårigheter och en konkurs blev oundviklig. AB Säterns Snickerifabrik får från nyåret 1921 ~~en ny chef tillfälligt~~ tillfälligt en ny chef tillfälligt, byggmästare G. Gabrielsson från Rättvik, som omnämnes som en tidigare Säterbo.

Säterns Tidning skriver den 7 januari 1921: Bolaget kommer att rekonstrueras och tillföras nytt kapital. Driften kommer delvis att läggas om till en mera mångsidig sådan. Bland annat kommer det att tillverkas

byggnadssnickerier och driften läggas om till en mångsidig sådan. Med den livliga byggnadsverksamhet som för närvarande råder i Säter kommer fabriken säkert att få stor omsättning. Detta var nog ord i det optimistiska slaget ty nu hade 1920- talets deprissionsår börjat göra sig påminda.

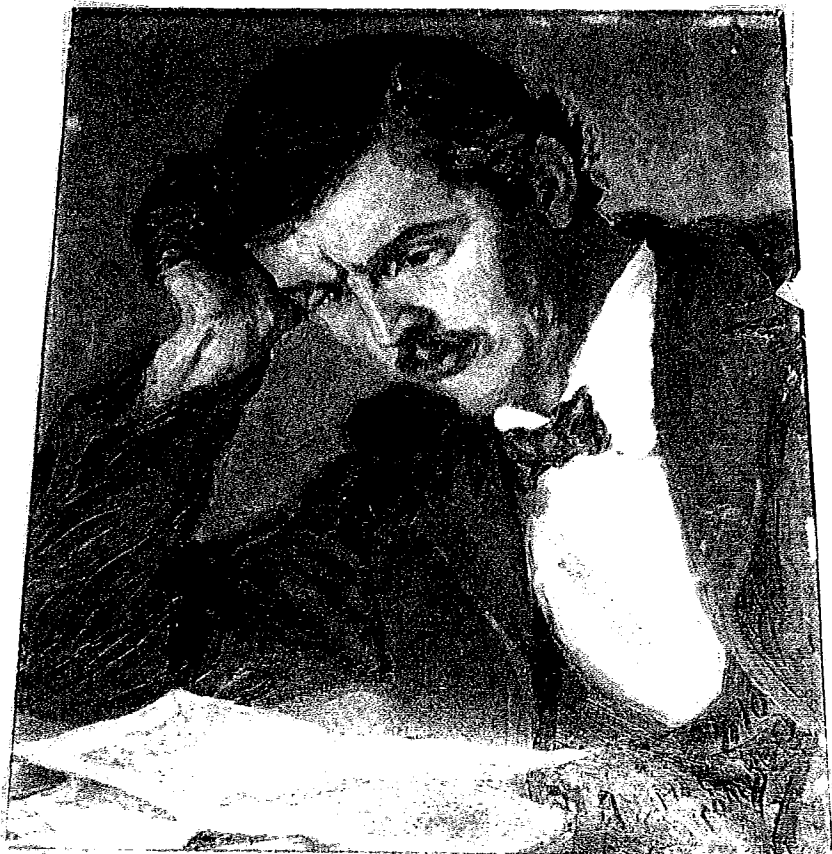
Här skall inflikas att i början av augusti ¹⁹²⁰ har målarmästare Axel Hjort skjutit sig i huvudet med ett Remingtongevär. Axel Hjort var också stadens begravningsentreprenör och i september 1920 övertager Johan Larsson begravningsbyrån efter Axel Hjort. Verksamheten övertogs år 1949 av sonen Stig Larsson som på Alla helgons dag 1970 kunde fira 50- årsjubileum. Efter Stig Larsson övertog Johan Larssons dotter Dorrit Larsson/Eriksson verksamheten

i februari avspeglas att Sätters Snickerifabrik ännu har svårigheter. Detta sedan bolagets försök till rekonstruktion misslyckats. Bolagets styrelse beslutade att träda i likvidation och avveckla affärerna. En av likvidatorerna var snickarmästare Johan Larsson.

En av orsakerna till konkursen sades vara att folk ogärna köpte nya möbler i antika efterbildningar - hur vackra - de än var. Skulderna var på 133.000 kronor och tillgångarna på 90.000 kronor, varvid den totala bristen blev 43.000 kronor.

Driften ligger nere omkring fyra månader tills i juli 1921. Då inköps företaget av Magnus Berglund från Österkorsberga i Småland. Företaget, kom som de flesta trodde, i goda händer. Berglund var nämligen en driftig person som vunnit kunskaper i Berlin och fungerat som verkmästare hos F:a Flinta i Hedemora. Första dagarna i september 1921 började driften åter vid Sätters Snickerifabrik.

Magnus Berglund drev företaget till 1944 då det övertogs av (Ture) VAR Andersson som var hemmahörande i Värmland. Denne Andersson hade en liten snickerifabrik och till granne en mäktig spisbrödsfabrik. Brödfabriken behövde expandera (var troligen i behov av mark). För att inte hindra brödfabrikens utveckling övertog han Sätters Snickerifabrik. Han hade fått uppslaget genom en tidningsannons. 1961 övertog hans son Thure snickerifabriken och vid årsskiftet 1990-1991, tredje generationen, Thure Anderssons son Tommy.

Snickarmästare Johan Larsson, född 1881 och död den 22 augusti 1949. Bilden efter en målning av Albin Strömberg, troligen från 1910.

Snickarmästare Johan Larsson.

Johan Larsson var född i Säter och där vistades han, med undantag av några perioder, nästan i hela sitt liv. Han tillhörde den enda i Säter levande släkt på 1940- talet som kunde räkna sin släkt tillbaka ända till 1700- talet. Det var då känt att hans morfars farfar fordom ägde den Sätterstenska gården på Storgatan. Själv var Larsson djupt fäst vid sin födelsestad med dess hantverkstraditioner.

Fadern var stenhuggare, men Johan Larsson valde träet som material för sin verksamhet. Han var också en av stadens första hantverkare som tog maskinen till hjälp inom hantverksyrket.

Efter konkurssen gav sig inte Larsson utan startade på nytt en verkstad för hantverk . (Troligen på nuvarande hotellgården). När sönerna växte upp och kom in i firman kom också framgångarna.

Den idialiska bärrensaren har konstruerats vid Larssons slöjdverkstad i Säter kan man läsa i lokaltidningen den 23 juli 1940. Tidningen fortsätter: - den är så enkel och lättskött att man blir förvånad att inte en

sådan bärrensare upfunnits tidigare.

Den består av en ram med två roterande rullar, på vilken det spänts en siktduk, en tratt att hålla bären i och så en vev. Det är hela konstruktionen som snabbt och effektivt skiljer bären från strån, löv och annat smått som inte lämpar sig för syltning. Apparaten rensar upp till 100 liter bär i timmen. Den har en förtjänst till...., den är ~~billig~~ billig!

Johan Larsson var en god människa. Han var tillika en god idialist, som alltid återfanns på de linjer där han kämpade för bättre levnadsvillkor för dem som råkat hamna på livets skuggsida. Han var en känslig natur som starkt reagerade mot förtryck och orättvisor.

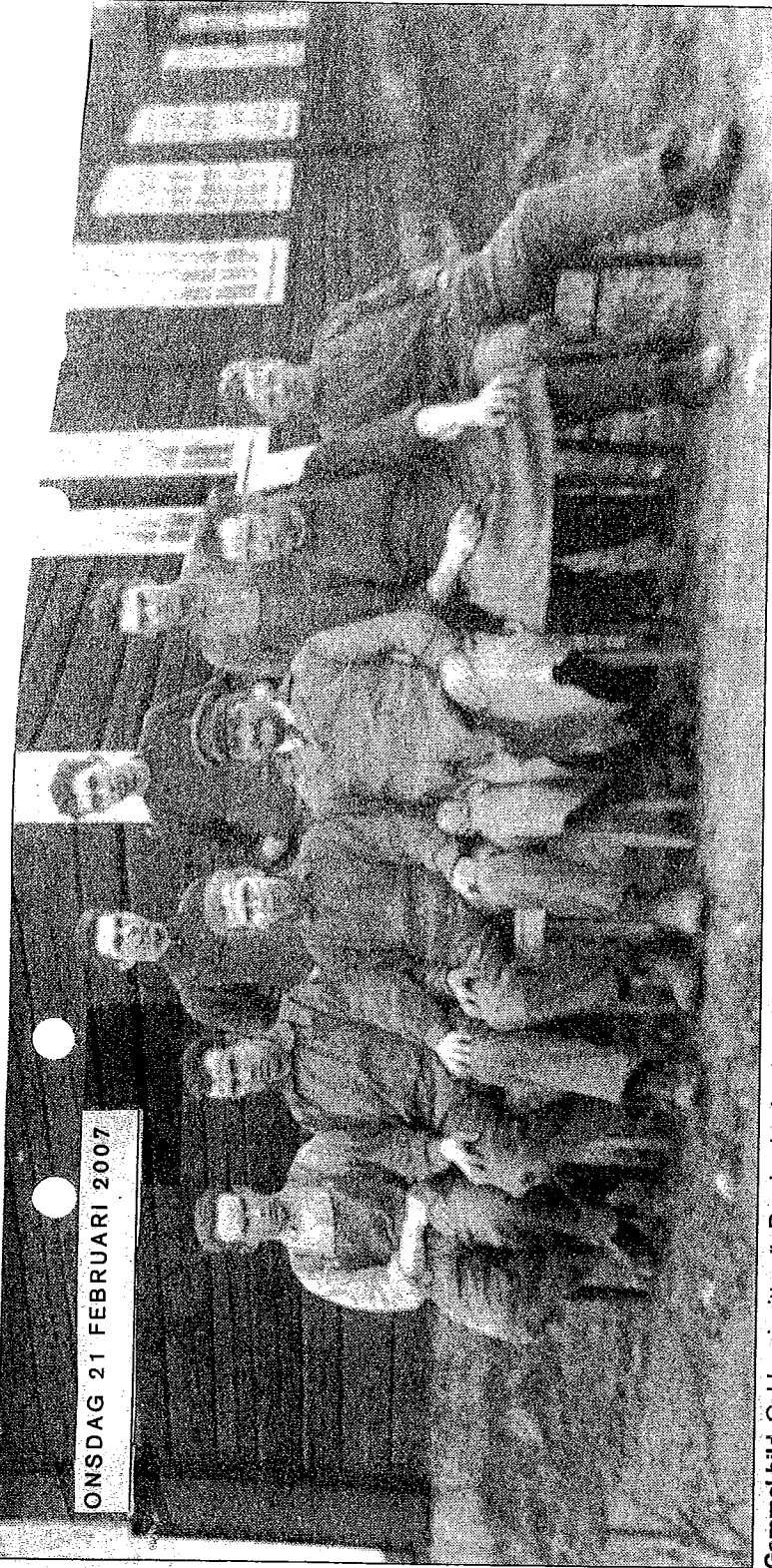
Med dessa uppfattningar förenade han på ett lyckligt sätt gammaldags tro och heder. Johan Larsson var dock, trots sin lidelsefulla rättfärdighetskänsla, i grund och botten en fridens man, som inte var okänslig för för de eviga sanningarna.

Vid sin död var Johan Larsson 68 år och Sätters Tidning skrev då: - Nu har Johan Larsson stigit över ~~dörren~~ tröskeln till det eviga ljuset, innan för vars dörr där förfädernas skuggor vilar. Kring Johan Larssons minne står aktning och frid.

Jordfästningen ägde rum den 28 augusti 1949. Officiant var komminister Martin Lindblad och för sorgemusiken svarade Anders Bond. Det står att många talade vid bären, men endast Abel Andersson som talade för Sätters Arbetarkommun och Clas Ågren, Borlänge, är omnämnda.

Källmaterial: Förutom Sätters Tidning som angivits har Thure Andersson, Sätters Snickerifabrik bidragit med uppgifter.

ONSDAG 21 FEBRUARI 2007

Gammal bild. Gubben i mitten är Berglund och tvåa från vänster är hans son Sven Berglund. Längst ut till höger sitter Artur Blixt som var sin till stenhuggare Blixt i Säter.

Foto: PRIVAT

Svarvade på fri hand

Vem vet något mer om Berglund och hans snickeri?

SÄTER

Ett gammalt fotografi berättar om föregångaren till dagens Säters Snickeri - Berglunds möbelsnickeri.

Det sägs att gubben Berglund kunde svarva svåra figurer på fri hand. Han behövde ingen ritning eller schabloner.

Före Berglunds tillverka-

des gunghästar i snickeriet. Det gamla svartvita fotot berättar mycket mer än så.

Gubben Berglund hade fem söner som hette Rolf, Sigge, Göte, Oskar och Sven.

Han hade också andra anställda som exempelvis Artur Blixt som var son till stenhuggaren Blixt som tro- ligen höll till nedanför Bispbergs klack.

- Blixt var en duktig box-

are, berättar Bengt Swenson, Säter.

Artur Blixt flyttade från Säter till Linköping där han jobbade på flygplansfabriken.

Möblerna som tillverkades hos Berglunds var vackra och snidade så kallade Bonnrokoko.

Det berättas också om att grabbarna som arbetade för gubben Berglund spe-

lade fotboll på bakgården och hade ett cykelstall som mål.

En viss Cronborg jobbade också åt Berglunds.

Han flyttade till Stockholm och blev facklig ombudsman.

Han tyckte att livet i Stockholm motsvarade hans förväntan och lär ha skrivit ett kort hem till Säter där han betonade att han "gjorde

storkovan". Han tjänade så mycket som en hel femna. Men om det var på en hel vecka eller på en dag förtäljer inte historien.

Nu riktar vi oss till våra läsare och undrar om någon kan fylla på historien om Berglunds och snickeriet?

BERNDT NORBERG
0225-511 50
berndt.norberg@dalid.se

Onsdag 28 feb. 2007.

Gammal bild. Är det någon mer som har något att berätta om Berglunds snickereri?

Onsdag 28 feb. 2007.

Anna-Lisa minns gubben Berglund

SÅTER

Häromdagen hade vi en bild på anställda vid Berglunds snickeri i Säter.

Mitt i skaran av anställda satt gubben Berglund själv och vi frågade om någon hade något att tillföra historien om Berglund och snickeriet.

Vi fick en signal från Anna-Lisa Berglund i Ytternora som var gift med Göte en av Berglunds söner. Hon kommer ursprungligen från Bycke i Västerbotten men kom att tjäna som piga i Västerhus utanför Örnsköldsvik. Där

träffade hon Göte Berglund på dans och året var 1944. Samma år dog svärfadern Berglund.

Berglunds snickeri i Säter gick i konkurs på grund av kriget och svårigheterna att få tag i materiel till snickeriet. Han flyttade då upp till Örnsköldsvik år 1941 med bland andra sonen Göte och jobbade på Hägglunds & Söner med att tillverka skolflygplan av trä. De gjordes i en specialplywood från Finland.

Näväl, Anna-Lisa som nu hunnit att bli fru Berglund flyttade med sin Göte ner till Husby och året är 1958.

Göte hann arbeta på bland annat både Salberga sjukhus

i Sala. Med sig hade de en son, 54 år, som numera arbetar på Skönvik. Det hör till berättelsen att Göte Berglund inte är med på bilden som vi hade i tidningen.

Slutligen kan vi berätta att gubben Berglund kom från Östra Tomarp utanför Simrishamn i Skåne och en viss herr Andersson köpte snickeriet. Innan Berglund hamnade i Säter hade han en anställning i Hedemora.

Nu väntar vi med spänning på ytterligare uppgifter om snickeriet i Säter som fortfarande håller igång.

BERNDT NORBERG
0225-51150
berndt.norberg@daltid.se

De här jobbade på Berglunds snickeri

SÅTER

Tänk om gubben Berglund haft så många anställda. Nej, skämt åsido, det var en bild på Sätters väveris personal som vi hade i gårdagens tidning. I dag hoppas vi att det ska bli rätt.

Berglund, som vi egentligen skrev om, hade gamla snickeriet som i dag är Sätters snickeri fram till 1944 då han flyttade till Örnsköldsvik för att bygga flygplan.

Flera personer har hört av sig om Berglunds snickeri,

bland andra en svärdotter i Husby och Elof Almgren, som skrev en artikel om Berglund för några år sedan.

Det kommer några rader om detta de närmaste dagar-

na. Många fler hörde av sig i går och funderade om den felaktiga bilden.

Tack till alla er som hörde av sig

Det visar att Säterborna har ordning på sin historia.

BERNDT NORBERG
0225-511 50
berndt.norberg@daltid.se

Torsdag 1 mars 2007

Berglund. Det här är riktiga bilden. I går fick vi av misstag in en bild på Sätters väveris personal.

HEDEMORA-SÄTER

Här inne har Kungsgårdens kor i Säter lugnt tuggat sitt hö. I dag har Sätters snickerifabrik sina verkstadslokaler inrymda i fastigheten.

Snickerifabriken i Säter inrymd i gammal ladugård

SÄTER (DD). Sätters snickerifabrik är, trots att det inte är något stort företag, ett av bygdens märkligare industrier. Förutom att verkstaden är inrymd i en historisk fastighet, så är firman en av säterbygdens mesta serviceanläggningar. Firmans verksamhet som serviceanläggning kan naturligtvis diskuteras, men dess chef, fabrikschef Thure Andersson, som själv är så blygsam att han kallar sig för fabriken springpojke, anser själv att han rörelse är en serviceanläggning. Firman åtar sig nämligen bara sådana arbeten som de större företagen inte vill befatta sig med.

Med sina tre anställda plus chefen Thure Andersson, tillverkar man köksinredningar, fönster, dörrar och trappor m. m.

KUNGSGÅRDENS LADUGÅRD

Sätters snickerifabrik är inrymd i en gammal ladugård. Det är den gamla Kungsgårdens ladugård i Säter som år 1917 revs ned och flyttades upp till sin nuvarande plats på Fabriksgatan i Säter, där en snickerifabrik startades. Inom dess väggar, som då var bastant knuttimrade, förvarades Kungsgårdens krea-

tursbesättning om vintrarna innan de om våren vallades i väg till Kungsgårdens föbodställe i Jönshyttan.

Thure Andersson är värmlänning. Det var genom en slump han kom till Säter. Han var anställd hos sin fader som hade en snickerifirma i en värmlandsstad, där grannen var ett mäktigt företag för tillverkning av spisbröd. Spisbrödsbageriet expanderade kraftigt och för att inte hämma utvecklingen för detta företag valde Thure Anderssons fader, att se sig om efter andra lokaler för sin verksamhet. Han fann genom en annons en ledig fabrikslokal i Säter, där han skulle kunna fortsätta sin verksamhet. Överenskommelse kunde också träffas och 1944 började han verksamheten. År 1961 övertog sonen Thure fabriken.

— Vi har gott om arbete och vi är trångbudda, säger Thure Andersson. Firman borde nog försöka expandera, men vi har valt skynda långsamt. Samarbetet med dåvarande Sätters stad var alltid gott och jag tror att det kommer att bli det även nu efter kommunsammanslagningen, säger Thure Andersson.

Elof.

Fabrikschef Thure Andersson, chef för Sätters snickerifabrik som själv utnämner sig till företagets springpojke.

Albin Andersson
 Olov Olsson } 3 snickare från Småland
 Okänd }
 Elof Andersson
 Ernst Fridén
 ? Johansson
 Oskar Widström
 Klas Hellström
~~Snäll fr. Kullsveden~~ okänd
 Edvard Johansson
 Axel Karlsson 0 ? "
 Snäll fr. Kullsveden
 Erik Larsson, målare

Sittande:
 Emil Eriksson och Hanna Good

Sigvard Berglund

Arvid Blixt

Wagner Jonsson

Wolff Berglund

Hennig, Eriksson

Olsson
Södra Vi, Småland

Jak Persson, Säter

Olsson
Södra Vi
Sven till Sven O.

"F. san-Kalle"
Carl Eriksson -
Liljans

Sittande:

Sven Berglund, Gunn Mattz, målare, Magnus Berglund,
Johansson
svärfar till
Berglund

